

MRF 2024.48

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 20. februar 2024, j.nr. 22/07155

Stadfæstet VVM-tilladelse til 115 km lang gasrørledning, der skulle tilkobles Baltic Pipe, da miljøkonsekvensrapporten levede op til miljøvurderingslovens krav mht. beskrivelsen af alternativer (dissens) og trafikale påvirkninger. Af miljøkonsekvensrapporten fremgik, at projektet ikke ville påvirke arter og naturtyper på nærliggende Natura 2000-områders udpegningsgrundlag bl.a. med henvisning til projekttilpasninger og afværgeforanstaltninger.

Miljøstyrelsen meddelte den 13. maj 2022 efter offentlig høring VVM-tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25 til de statsligt ejede selskaber Energinet og Evida til etablering og drift af en ca. 115 km lang gasrørledning, der skulle løbe mellem Næstved Kommune og Lolland Kommune, og som skulle tilkobles Baltic Pipe i Everdrup. Projektet omfattede endvidere etableringen af syv indhegnede måle- og reguleringsstationer og tre indhegnede linjeventilstationer. Formålet med projektet var at forbinde Lolland og Falster med det øvrige gassystem. Tilladelsen var meddelt på en række vilkår, herunder om at der omkring stationsanlæggenes indhegning skulle plantes tre rækker afskærmende beplantning. Af miljøkonsekvensrapporten fremgik i forhold til alternative placeringsmuligheder bl.a., at tidligere arealreservationer udlagt i et landsplandirektiv fra 1981 var forældede, hvormed der ikke var et oplagt linjeforløb til gasforsyning af sukkerfabrikken i Nykøbing Falster, og at linjeføring langs eksisterende infrastruktur var teknisk vanskelig. Alternative placeringsforslag fremkommet i forbindelse med høringen ville efter styrelsens vurdering skabe flere miljøpåvirkninger end projektforslaget. I forhold til trafikale påvirkninger fremgik, at projektet i anlægsfasen ikke væsentligt ville sænke trafiksikkerheden eller øge risikoen for trafikuheld. Projektet var beliggende i nærheden af en række Natura 2000-områder. Det fremgik af miljøkonsekvensrapporten, at gasledningen kunne påvirke Natura 2000-område nr. 168 og nr. 173, men at projektet ikke ville skade arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget med de

tilpasninger og afværgeforanstaltninger, som var indarbejdet i projektet. Hvad angik de øvrige nærliggende Natura 2000-områder kunne det udelukkes, at projektet ville medføre væsentlig negativ påvirkning på området på grund af anlægsarbejds karakter, den midlertidige passage forbi området og den store afstand til nogle af områderne. Da der var indarbejdet afværgeforanstaltninger, vurderedes det, at projektet heller ikke ville påvirke bilag IV-arter i området. Tilladelsen omfattede alene landdelen af projektet, og Energistyrelsen havde den 8. juli 2022 meddelt særskilt tilladelse til projektet på havet. Afgørelsen blev påklaget af en nabo til projektet, der navnlig anførte, at en linjeventilstation burde placeres anderledes med henvisning til bedre trafikforhold ved en konkret alternativ placeringsmulighed. Klager anførte videre, at høringsnotaterne var præget af manglende grundighed. Miljø- og Fødevarerklagenævnet fandt, at styrelsen i et tilstrækkeligt omfang havde inddraget resultaterne af de foretagne høringer. Et flertal (6 mod 1) fandt, at miljøkonsekvensrapporten levede op til kravet om beskrivelse af undersøgte rimelige alternativer, herunder med henvisning til inddragelsen af forslag fra de offentlige høringer, samt at det var belyst, hvorfor alternativer var fravalgt. Endelig fandt nævnet, at vurderingen af den trafikale påvirkning opfyldte lovens krav, herunder med hensyn til trafiksikkerheden, bl.a. fordi det var beskrevet, at projektet ikke ville sænke trafiksikkerheden. På den baggrund stadfæstede nævnet Miljøstyrelsens VVM-tilladelse.

Kommentar: Det fremgår ikke af Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse, om Miljøstyrelsen som den kompetente myndighed har udarbejdet en konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2. Af Miljøstyrelsens påklagede VVM-tilladelse (se link nedenfor) fremgår derimod: ”Der er udarbejdet væsentlighedsvurderinger for alle de nævnte Natura 2000 områder. På baggrund heraf kan det udelukkes, at projektet medfører en væsentlig påvirkning på alle arter og naturtyper i område N175, N176, N177 og N256. På baggrund af væsentlighedsvurderingen har en væsentlig påvirkning ikke kunnet udelukkes på alle arter og naturtyper i Natura 2000-område N168 og N173, hvorfor der

MRF 2024.48

er udarbejdet konsekvensvurderinger for disse arter og naturtyper. Det fremgår af rapportens habitatkonsekvensvurdering, at projektet ikke vil skade de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne N168 og N173 på baggrund af de tilpasninger og afværgeforanstaltninger, som er indarbejdet i projektet”. Både væsentlighedsvurderingen og habitatkonsekvensvurderingen fremgår af den miljøkonsekvensrapport, som bygherrerne (de statsligt ejede selskaber Energinet og Evida) havde udarbejdet. Hertil må bemærkes, at en statslig bygherre ikke kan gennemføre en konsekvensvurdering (eller væsentlighedsvurdering) af påvirkningen af Natura 2000-områder, idet denne skal udarbejdes af miljømyndigheden (her Miljøstyrelsen), hvorfor VVM-tilladelsen burde have været ophævet, jf. sag C-461/17 og tilsvarende **MRF 2023.78 Mfk**. I lyset af oplysningerne i klagenævnets afgørelse om de foranstaltninger, der var indarbejdet i projektet med henblik på at afværge en skadelig virkning af Natura 2000-område nr. 168 og 173, kan det undre, at nævnets afgørelse ikke indeholdt nærmere bemærkning om dette spørgsmål. Det må herved erindres, at når det er nødvendigt med afværgeforanstaltninger, der ikke kan anses for standardvilkår, er der altid krav om konsekvensvurdering udarbejdet af miljømyndigheden efter habitatreglerne, idet VVM-tilladelsen i modsat fald er ugyldig, jf. sag C-323/17 og sag C-721/21 (**MRF 2023.97**) samt tilsvarende **MRF 2023.166 Mfk**, hvilket klagenævnet af egen drift skal påse. I forlængelse heraf må det i øvrigt erindres, at det følger af EU-Domstolens dom i sag C-243/15, at den konsekvensvurdering, som miljømyndigheden skal udarbejde, skal i offentlig høring, og hertil uddybende Pagh: Tfm 2017, s. 3.

Link til sagens dokumenter på Miljøstyrelsens hjemmeside: <https://mst.dk/erhverv/rig-natur/miljoevurdering/afsluttede-miljoevurderinger/miljoevurdering-af-gasledning-til-lolland-falster>.

Stadfæstelse af § 25-tilladelse til gasledning fra Sydsjælland til Lolland-Falster

22/07155

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter miljøvurderingslovens § 25, jf. § 49, stk. 1. [1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Miljøstyrelsens afgørelse af 13. maj 2022 om § 25-tilladelse til en gasledning mellem Everdrup, Næstved Kommune, og Nakskov, Lolland Kommune.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. miljøvurderingslovens § 54, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, der i overensstemmelse med § 49, stk. 1, har behandlet sagen i nævnets afdeling 10, jf. § 3, stk. 1, nr. 10, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 10. juni 2022 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af en nabo til en del af gasledningen og en af linjeventilstationer. Klager har den 3. januar 2023 indsendt supplerende bemærkninger.

Klager har navnlig anført, at

- lodsejernes høringssvar ikke er inddraget tilstrækkeligt i sagens behandling,
- en linjeventilstation skal flyttes, idet den bør placeres ved [a1] i stedet for den valgte placering, og
- den forudsatte placering af linjeventilstationen vil tage udsynet for trafikken, hvilket vil være til fare for trafiksikkerheden.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.5.

2. Sagens oplysninger

2.1. Gasledning fra Everdrup til Nakskov

Projektet omhandler etablering af en ca. 115 km lang gasrørledning fra Everdrup i Næstved Kommune til Nakskov i Lolland Kommune, hvor gasrørledningen skal tilkobles Baltic Pipe i Everdrup. Gasrørledningen krydser desuden farvandene ved Storstrømmen og Guldborgsund.

Formålet med projektet er at forbinde Lolland og Falster med det øvrige gassystem. Projektet vil blive ejet af de to statslige selskaber, Energinet og Evida, der er bygherrer på projektet.

Miljøstyrelsen er miljøvurderingsmyndighed for projektet på land, og Energistyrelsen er myndighed for farvandskrydsningerne. Energistyrelsen har den 8. juli 2022 meddelt særskilte tilladelser til projektet på havet.

2.2. Det ansøgte projekt

Projektet omfatter etablering og drift af gasrørledningen på land.

Undervejs på strækningen for gasrørledningen på land etableres der syv måle- og reguleringsstationer med et areal på ca. 2.800 m² samt tre linjeventilstationer med et areal på ca. 1.500 m². Omkring stationerne skal der opsættes et hegn med gitterlåge. Uden for indhegningen skal der beplantes tre rækker beplantning, der skal blive højt nok til at skærme for hegnet.

2.3. Den påklagede afgørelse

Miljøstyrelsen har den 13. maj 2022 meddelt tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25 til gasledningen til Lolland-Falster. § 25-tilladelsen er meddelt på baggrund af bygherres ansøgning, miljøkonsekvensrapporten samt supplerende oplysninger og resultaterne af høringerne.

Det fremgår af afgørelsen, at tilladelsen alene dækker etablering og drift af projektet på land.

Herudover fremgår det, at der meddeles tilladelse til Energinet for den del af gasledningen, der går fra og med måle- og reguleringsstationen ved Everdrup til måle- og reguleringsstationen ved Nørre Aslev. Desuden meddeles der tilladelse til Evida for den del af projektet, der omfatter gasledningen fra og med måle- og reguleringsstationen i Nørre Aslev til og med måle- og reguleringsstationen i Nakskov.

Det fremgår af § 25-tilladelsen, at det er en forudsætning, at bygherrerne etablerer og driver projektet inden for de fysiske og miljømæssige rammer og forudsætninger, der fremgår af miljøkonsekvensrapporten. Derudover fremgår det, at alle vilkår i tilladelsen er gældende for begge bygherrer, medmindre det specifikt er angivet, at vilkåret kun gælder for den ene bygherre.

Yderligere fremgår det af tilladelsens afsnit 2.1, at den første offentlighedsperiode blev afholdt i perioden 8. marts 2021 til 6. april 2021. Der blev desuden afholdt tre telefonaftener den 16., 17. og 18. marts 2021, hvor det var muligt at ringe og stille spørgsmål til bygherrerne og myndigheden. Der er i afgørelsens tabel 1 en sammenfatning af de indkomne høringssvar og oplysninger om, hvilken konsekvens de har haft for afgrænsningen af miljøkonsekvensrapporten.

Derudover fremgår det, at anden offentlighedsfase blev afholdt i perioden fra 24. januar 2022 til 21. marts 2022, hvor høringsvarene er besvaret enkeltvist af både bygherrerne og Miljøstyrelsen i et samlet høringsnotat. Det fremgår endvidere, at nogle af de indkomne hørings svar i perioden har givet anledning til ændringer af projektet og afgørelsen.

Der er i § 25-tilladelsen stillet en række vilkår, herunder følgende om beplantning omkring stationsanlæg:

“11. Dette vilkår er gældende for Evida:

Bygherrer skal senest 1 år efter ibrugtagning af stationsanlæggene have etableret en afskærmende beplantning omkring alle MR- og LV-stationsanlæg. Uden for indhegningen plantes mindst tre rækker beplantning, som bliver høj nok til at skjule hegn og bygninger på MR-stationerne. Beplantningsbæltet skal etableres med hjemmehørende arter iblandet stedsegrønne arter, så der opnås en tæt vækst. Beplantningsbæltet skal nå en højde af mindst 4 meter senest 7 år efter plantning.

Dokumentation om etablering af beplantning fremsendes til Miljøstyrelsen senest 1,5 år efter ibrugtagning af stationsanlæggene.”

Det fremgår desuden af afgørelsen, at stationsanlæggenes placering er valgt efter en gennemgang af flere mulige placeringer af både linjeføringen og stationsanlæggene, hvor fravalget af alternativerne er behandlet i miljøkonsekvensrapporten.

Miljøstyrelsen har bl.a. begrundet afgørelsen med, at projektet vil generere øget trafik i anlægsfasen, hvorimod trafik i driftsfasen vil være begrænset til servicebiler til stationsanlæggene. Trafikken i driftsfasen er derfor ikke behandlet yderligere i § 25-tilladelsen. Miljøstyrelsen har om trafik sammenfattende vurderet, at projektet på baggrund af den trafikmængde, der er forbundet med anlægsarbejdet, som er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af trafikfremkommeligheden og trafiksikkerheden på de anvendte veje i anlægsfasen, hvorfor der ikke stilles vilkår.

Det fremgår af § 25-tilladelsen, at det i miljøkonsekvensrapporten er vurderet, om gasledning kan påvirke Natura 2000-område nr. 168, Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund, som består af habitatområde H147 samt fuglebeskyttelsesområderne F84 og F89, og Natura 2000-område nr. 173, Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand, der består af habitatområde H152 samt fuglebeskyttelsesområderne F82, F83, F85 og F86. For disse to områder er det vurderet, at projektet ikke vil skade de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlagene på baggrund af de tilpasninger og afværgeforanstaltninger, som er indarbejdet i projektet.

Derudover er det vurderet, at det kan udelukkes, at projektet medfører en væsentlig påvirkning af Natura 2000-område nr. 175, Horreby Lyng og Listrup Lyng, der består af habitatområde H252 og fuglebeskyttelsesområde F124, Natura 2000-område nr. 176, Krenkerup Haveskov, der består af habitatområde H155, Natura 2000-område nr. 177, Maribosøerne, der består af habitatområde 156 samt fuglebeskyttelsesområde F87 og Natura 2000-område nr. 256, Bangsebro Skov og Sønder Kohave, der består af habitatområde H265. For disse områder er det bl.a. vurderet, at projektet ikke vil påvirke de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlagene, væsentligt på grund af anlægsarbejdets karakter og midlertidige passage forbi området samt den store afstand til nogle af områderne.

Det er derudover i § 25-tilladelsen vurderet, at projektet ikke vil påvirke yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter, navnlig idet der er indarbejdet afværgeforanstaltninger for at undgå at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for bl.a. markfirben, hasselmus, flagermus og padder. Herudover vil der ikke være nogen påvirkning i driftsfasen, da gasledningen er nedgravet og levende hegn placeres i en afstand på 2 m på hver side af ledningen.

2.4. Miljøkonsekvensrapporten

2.4.1. Alternativer

Alternativer er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 22, som indeholder en beskrivelse af de alternative strækninger, der har været overvejet i forbindelse med undersøgelsen af, hvor gasledningen kunne placeres.

Det fremgår bl.a. af miljøkonsekvensrapporten, at der blev udlagt en arealreservation til fremtidig etablering af naturgas fra Køge over Falster og til Rødby på Lolland i forbindelse med et landsplandirektiv i 1981. Arealreservationen er en række steder forældet, og der er flere steder både bygget og plantet på arealet, ligesom arealreservationen går til Rødby i stedet for Nakskov. Det er derfor ikke et oplagt linjeforløb til forsyningen af sukkerfabrikken i Nykøbing Falster.

Herudover fremgår det, at det er undersøgt, om linjeføringen kan ligge langs den eksisterende infrastruktur. Det er vurderet, at forløbet vil påvirke lodsejerne i tilsvarende omfang som ved den planlagte linjeføring, og at det er teknisk vanskeligt, bl.a. fordi større infrastrukturanlæg vil skulle krydses.

Derudover fremgår det af miljøkonsekvensrapporten, at det er vurderet, om rørledningen kan gå fra Fyn over Tåsinge og Langeland til Nakskov. Det fremgår, at alternativet vil være ca. 100 mio. kr. dyrere, og at en sådan løsning fortsat vil kræve en gasrørledning på Lolland og Falster. Alternativet er derfor fravalgt.

Det er undersøgt, om et lokalt gasnet kan sikre forsyningen til sukkerfabrikkerne, da der er et stort biogaspotentiale og overskud af VE-strøm i området. Energibehovet til sukkerfabrikkerne er sæsonbetonet, hvilket betyder, at der er behov for sæsonudjævning mellem produktion og forbrug. Alternativet forudsætter etablering af et elektrolyseanlæg, hvilket medfører en tidsmæssig udfordring.

Endeligt fremgår det af miljøkonsekvensrapporten, at Miljøstyrelsen har gennemgået alle forslag til alternativer, der er fremkommet i den første offentlighedsperiode. I den forbindelse er der taget stilling til, om de foreslåede alternativer vil skabe flere miljøpåvirkninger end projektforslaget, eller om påvirkningen vil være den samme, idet den alene er flyttet til en anden lodsejer. Såfremt dette har været tilfældet, er de foreslåede alternativer fravalgt. Der henvises desuden til Miljøstyrelsens gennemgang af hvert enkelt høringssvar, som fremgår af bilag B til afgrænsningsudtalelsen.

I forhold til placeringen af linjeventilstationer fremgår det af miljøkonsekvensrapporten, at placeringerne er valgt ud fra, at der skal være adgangsmulighed fra offentlig vej, og at stationerne skal placeres, så afstanden mellem de enkelte stationer overholder afstandskravene i forhold til class location-reglerne.[4]

2.4.2. Trafik

Af miljøkonsekvensrapportens afsnit 8 om trafik fremgår det bl.a., at der alene er trafikale gener i anlægsfasen, hvor der skal køres byggematerialer og maskiner til de enkelte byggepladser.

I forhold til trafiksikkerheden i anlægsfasen fremgår det, at der ikke foretages ændringer, som ikke er tilladt af vejmyndigheden og politiet, og at de ikke godkender ændringer, der væsentligt kan sænke trafiksikkerheden eller øge risikoen for trafikuheld.

Endvidere er der i miljøkonsekvensrapportens afsnit 12 om landskab bl.a. indsat et billede af hjørnet af [a2] og [a3] i figur 12-10. Billedet viser bl.a. et T-kryds og to almindelige trafikskilte, og det fremgår af billedteksten, at linjeventilstationen skal placeres bag skiltene.

Yderligere fremgår det af miljøkonsekvensrapportens afsnit 5.3.2, at måle- og reguleringsstationerne samt linjeventilstationerne skal være indhegnede og lukkede for offentlig adgang. Herudover fremgår det, at der omkring hegnet etableres tre rækker beplantning, der kommer til at bestå af buske og mindre træer, der bliver 4 til 5 m høje. Etableringen af stationerne vil desuden ikke medføre markante terrænændringer.

2.5. Klagens indhold

Klager har anført, at bygherrernes og myndighedens høringsnotater er præget af manglende grundighed og respekt for de berørte omgivelser til trods for, at borgernes høringsvar er seriøse.

Klager har derudover anført, at linjeventilstationen ved [a2] skal placeres ved [a1] i stedet. I den forbindelse har klager anført, at tilkørselsforholdene til de to placeringer er de samme, hvorimod trafikforholdene er bedre ved [a1], og det vil derfor være en miljømæssig forbedring på grund af bedre trafiksikkerhed og bedre udsyn.

Endvidere har klager anført, at klager har konkrete planer om en staldudvidelse mod nord, og at det derfor vil være billigere at flytte linjeforløbet for gasledningen nu, end at klager skal ændre sit staldprojekt med dertilhørende udgifter. Klager er samtidig uforstående overfor, hvorfor bygherre ikke benytter en eksisterende byggeplads, hvor gasledningen desuden går lige forbi.

Klager har desuden anført, at bygherre forfordeler naboens markdrift, når argumentet for placeringen af linjeventilstationen er, at det er til større gene for naboens markdrift end klagers. I forlængelse heraf har klager anført, at det ikke er et seriøst og lovligt argument at bruge, og at ingen huse eller personer vil blive generet, hvis stationen placeres et andet sted. Desuden vil de tre beboelser op ad linjeventilstationen ikke blive generet af byggestøj og drift, hvis den placeres ved [a1].

Klager har anført, at linjeventilstationen ved [a2] er placeret på hjørnet af et T-kryds, og at der skal være beplantning som afskærmning. Det tager udsynet for trafikken og vil påvirke trafiksikkerheden.

Klager har desuden anført en række betragtninger vedrørende ekspropriation i forbindelse med projektet.

2.6. Miljøstyrelsens bemærkninger til klagen

Miljøstyrelsen har den 1. juli 2022 til klagen bemærket, at bygherre har oplyst, at der igennem hele processen har været løbende kontakt med samtlige berørte lodsejere. Styrelsen har desuden bemærket, at den offentlige høring har givet de berørte lodsejere mulighed for at komme med bemærkninger til projektet, og at disse er behandlet individuelt i et høringsnotat. Der er indkommet alternative forslag til placeringen af linjeføringen og stationsanlæggene, som både bygherrerne og styrelsen har forholdt sig til. I forlængelse heraf har styrelsen bemærket, at der ikke i miljøkonsekvensrapporten er konstateret væsentlige negative påvirkninger som følge af projektet, eftersom der er gennemført projektilpasninger og afværgeforanstaltninger for at begrænse påvirkningerne samt tilpasse projektet til de lokale forhold under hensyn til bl.a. de berørte lodsejere, natur og miljø.

Endvidere har Miljøstyrelsen bemærket, at styrelsen ikke har fundet anledning til at ændre projektet, såfremt høringssvarene ikke har bidraget med ny viden eller oplysninger, der anfægter konklusionerne i miljøkonsekvensrapporten.

Miljøstyrelsen har bemærket, at klager i anden offentlighedsfase indgav et høringssvar, hvori der blev peget på tre alternative forslag til placeringen af linjeventilstationen ved [a2]. To af forslagene ligger på klagers ejendom, men begge alternativer vil medføre, at linjeføringen af gasledningen skal ændres, således den ikke længere har tilknytning til arbejdsarealet. Hertil har styrelsen bemærket, at bygherre i forbindelse med høringssvaret har oplyst, at alternativerne af tekniske årsager ligger for tæt på et luftledningsanlæg, ligesom der ikke vil være direkte adgang til den eksisterende vej. I forhold til det tredje foreslåede alternativ har styrelsen bemærket, at såfremt linjeventilstationen placeres ved [a1], skal den placeres på en anden ejendom, hvor placeringen vil være uhensigtsmæssig i forhold til dyrkning af marken. Styrelsen har derfor vurderet, at høringssvaret ikke har givet anledning til en ændret placering af linjeventilstationen og har hertil desuden henvist til besvarelsen af høringssvaret i høringsnotatet.

Yderligere har Miljøstyrelsen bemærket, at bygherre har forholdt sig til klagers planer om staldudvidelse, og at der hverken i forbindelse med den anden offentlighedsfase eller tiden herefter forelå konkrete planer om udvidelse eller etablering af nye staldanlæg. Gasledningen er desuden planlagt til at være ca. 75 m fra det eksisterende staldanlæg, hvorfor bygherre har vurderet, at gasledningen ikke begrænser udviklingsplanerne på ejendommen.

Endvidere har Miljøstyrelsen bemærket, at bygherre har oplyst, at det vil være udfordrende at have to byggepladser for to forskellige anlægsarbejder på samme areal. Såfremt byggepladsen flyttes, vil der desuden være en ubalance mellem arbejdspladserne, og der vil derfor opstå mere transport af rør og mandskab på strækningen i anlægsfasen, hvilket ikke er hensigtsmæssigt.

Derudover har Miljøstyrelsen bemærket, at det ikke alene er generne for markdriften, der er afgørende for den valgte placering af linjeventilstationen, men at det er et af de parametre, som bygherre har inddraget ved vurderingen. Hertil har styrelsen anført, at det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at placeringen er fastlagt ud fra en række tekniske kriterier, herunder at stationerne skal ligge langs gasledningen, at class-location reglerne skal overholdes, at der skal være adgang til offentlig vej, og at måle- og reguleringsstationerne skal være i nærheden af kommende aftagere af gassen.

Miljøstyrelsen har desuden bemærket, at det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at placeringerne af stationsanlæggene er afstemt med de kommuner, der er vejmyndighed, og at der ikke undervejs i processen har været identificeret trafikikkerhedsmæssige risici i forhold til de anførte placeringer.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Følgende medlemmer af Miljø- og Fødevareklagenævnet har deltaget i sagens behandling: Tilde Brogaard Steffensen (formand), fhv. landsdommer Eva Staal, landsdommer Olaf Tinglev og de læge medlemmer Pelle Andersen-Harild, Lene Hansen, Kristian Pihl Lorentzen og Jens Vibjerg.

3.1. Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle følgende forhold:

1. Høringsproces
2. Alternativer
3. Trafik

Efter nævnets vurdering er der ikke med klagen i øvrigt fremkommet forhold, der kan føre til ændringer af Miljøstyrelsens afgørelse.

3.2. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1. Den retlige ramme

Formålet med miljøvurderingslovens regler er at sikre, at der gennemføres en vurdering af virkningerne på miljøet som grundlag for beslutningen om at give eller afslå tilladelse til projektyper, der kan påvirke miljøet væsentligt.

Miljøvurderingsreglerne medfører, at projekter, der kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, ikke må påbegyndes, før myndigheden skriftligt har meddelt tilladelse til at påbegynde projektet (miljøvurderingspligt).

Bygherren til et miljøvurderingspligtigt projekt skal efter miljøvurderingslovens § 20, stk. 1, udarbejde en miljøkonsekvensrapport, der indeholder en vurdering af projektets virkning på miljøet. Det følger af § 20, stk. 4, nr. 2, at de oplysninger, som bygherren skal give om det ansøgte projekt i miljøkonsekvensrapporten, jf. stk. 2, på en passende måde skal påvise, beskrive og vurdere projektets væsentlige direkte og indirekte virkninger på blandt andet befolkningen og menneskers sundhed.

Det følger af miljøvurderingslovens § 24, stk. 1, at myndigheden efter modtagelsen af miljøkonsekvensrapporten fra bygherren skal gennemgå rapporten med inddragelse af den fornødne ekspertise med henblik på at sikre, at den opfylder kravene i § 20. Myndigheden kan om nødvendigt indhente yderligere oplysninger fra bygherren til opfyldelse af kravene i § 20, stk. 2.

Myndigheden skal efter gennemgang af miljøkonsekvensrapporten sende den i høring hos berørte myndigheder og offentligheden, jf. miljøvurderingslovens § 24, stk. 2.

Efter høringen skal myndigheden efter miljøvurderingslovens § 25 træffe afgørelse om, hvorvidt projektet kan tillades. Afgørelsen træffes på baggrund af bygherres ansøgning, miljøkonsekvensrapporten, eventuelle supplerende oplysninger, resultaterne af de høringer, der er foretaget, og myndighedens begrundede konklusion.

Myndighedens begrundede konklusion omhandler efter miljøvurderingslovens § 5, nr. 5, litra d, jf. litra c, projektets væsentlige indvirkninger på miljøet under hensyntagen til resultaterne af myndighedens undersøgelser af miljøkonsekvensrapporten, eventuelle supplerende oplysninger fremlagt af bygherre, eventuelle relevante oplysninger modtaget via høringen og myndighedens egen supplerende undersøgelse, jf. § 24, stk. 1.

En § 25-tilladelse skal omfatte den begrundede konklusion og indeholde alle de miljømæssige betingelser, der er knyttet til afgørelsen, en beskrivelse af alle projektets særkender og de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, som bygherren skal gennemføre, og eventuelle overvågningsforanstaltninger. Det følger af miljøvurderingslovens § 27, stk. 1.

Myndigheden kan efter miljøvurderingslovens § 27, stk. 2, knytte vilkår til en § 25-tilladelse med henblik på opfyldelse af lovens formål. Vilkår skal stå i et rimeligt forhold til projektets art, placering og dimensioner samt omfanget af dets indvirkninger på miljøet.

Har projektet væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, skal myndigheden efter miljøvurderingslovens § 27, stk. 3, endvidere stille vilkår for bygherrens overvågning heraf.

3.2.2. Ad 1) Høringsproces

Miljøvurderingslovens § 35 indeholder regler for høring af offentligheden. Det fremgår heraf, at den kompetente myndighed skal høre offentligheden, berørte myndigheder og berørte stater ved afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold, inden myndigheden afgiver en udtalelse om, hvor omfattende og detaljerede de oplysninger skal være, som bygherren skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten, jf. § 35, stk. 3, nr. 2.

Det fremgår desuden, at den kompetente myndighed skal høre offentligheden, berørte myndigheder og berørte stater med hensyn til miljøkonsekvensrapporten, som bygherren har fremlagt, herunder ansøgningen om tilladelse, før der træffes en afgørelse om tilladelse efter § 25, jf. § 35, stk. 3, nr. 3. I den forbindelse skal myndigheden sikre, at bl.a. offentligheden får adgang til det relevant materiale for den pågældende høring, herunder udkast til afgørelse om § 25-tilladelse, jf. § 35, stk. 4.

Formålet med miljøvurderingsreglerne er bl.a. at sikre, at offentligheden bliver hørt, når der tages stilling til store projekter, som kan have en væsentlig betydning for miljøet, således at myndighederne kan træffe afgørelse på så oplyst et grundlag som muligt. En myndighed har

ikke pligt til at imødekomme de indsigelser, ændringsforslag og bemærkninger, som offentligheden måtte bidrage med i forbindelse med høringsfasen. Om en kommune vil følge borgernes indsigelser eller ej, kan Miljø- og Fødevareklagenævnet ikke efterprøve.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at Miljøstyrelsen i tilstrækkeligt omfang har inddraget resultaterne af de høringer, der er foretaget, og at der ikke herudover er grundlag for at anse styrelsens inddragelse af klagers hørings svar for utilstrækkelig.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at Miljøstyrelsen har foretaget en offentlig høring i perioden 8. marts 2021 til 6. april 2021, inden styrelsen udarbejdede et afgrænsningsnotat for miljøkonsekvensrapportens indhold.

Videre har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at der efterfølgende er gennemført en offentlig høring af miljøkonsekvensrapporten, bygherrernes ansøgning og udkast til § 25-tilladelsen i perioden 24. januar 2022 til 21. marts 2022. Herudover har Miljøstyrelsen udarbejdet et samlet høringsnotat med en individuel besvarelse af hørings svarene, herunder klagers.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har desuden lagt vægt på, at det fremgår af § 25-tilladelsen, at nogle af de indkomne hørings svar har givet anledning til ændringer af projektet og afgørelsen. I den forbindelse bemærker nævnet, at der ikke efter miljøvurderingsloven er et krav om, at Miljøstyrelsen imødekommer hørings svar.

3.2.3. Ad 2) Alternativer

Det fremgår af miljøvurderingslovens § 20, stk. 2, nr. 4, at miljøkonsekvensrapporten skal indeholde en beskrivelse af de rimelige alternativer, som bygherren har undersøgt, og som er relevante for projektet og dets særlige karakteristika, og en angivelse af hovedårsagerne til den valgte løsning under hensyntagen til projektets indvirkninger på miljøet. Det fremgår desuden af bilag 7, pkt. 2, jf. § 20, stk. 2, nr. 6, at miljøkonsekvensrapporten skal indeholde en beskrivelse af de rimelige alternativer, som bygherren har undersøgt, og som er relevante for projektet og dets særlige karakteristika, og en angivelse af hovedårsagerne til det trufne valg, herunder en sammenligning af miljøpåvirkningerne.

Endvidere skal miljøkonsekvensrapporten indeholde en beskrivelse af de relevante aspekter af den aktuelle miljøstatus (referencescenarie) og en kort beskrivelse af dens sandsynlige udvikling, hvis projektet ikke gennemføres, for så vidt naturlige ændringer i forhold til referencescenariet kan vurderes ved hjælp af en rimelig indsats på grundlag af tilgængeligheden af miljøoplysninger og videnskabelig viden, jf. bilag 7, pkt. 3, jf. § 20, stk. 2, nr. 6.

Efter Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis skal alternativer, herunder også de alternativer, der er foreslået under den forudgående offentlige debat, behandles mere eller mindre indgående. Det er tilstrækkeligt, at oversigten over alternativer giver offentligheden og politikerne en mulighed for at vurdere det ønskede projekt i forhold til andre realistiske alternativer. Afgørende er, om der kan siges at være tilvejebragt det fornødne grundlag for en beslutning. Det kan således ikke kræves, at der foretages en indgående belysning af (alle) andre alternativer.[5]

Et flertal i Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Miljøstyrelsens vurdering efter miljøvurderingslovens § 24, stk. 1, hvorefter miljøkonsekvensrapporten opfylder lovens krav, for så vidt angår beskrivelsen af de undersøgte rimelige alternativer. Flertallet finder endvidere, at der ikke er grundlag for at fastslå, at Miljøstyrelsen har inddraget usaglige hensyn ved sagens behandling.

Flertallet har ved vurderingen lagt vægt på, at det i miljøkonsekvensrapporten er beskrevet, at der i den første offentlighedsperiode blev foreslået alternativer til projektet. Derudover fremgår det, at Miljøstyrelsen har gennemgået alle de forslag til alternativer, der er indkommet, og at gennemgangen af de enkelte hørings svar kan ses af bilagene til afgrænsningsudtalelsen.

Flertallet har endvidere lagt vægt på, at miljøkonsekvensrapporten indeholder en beskrivelse af alternativer til projektet, herunder alternativer til placeringen af linjeføringen af gasrørledningen. Flertallet har i den forbindelse lagt vægt på, at det i miljøkonsekvensrapporten er beskrevet, hvorfor alternativer er fravalgt, ligesom det er beskrevet, at dette bl.a. skyldes tekniske årsager.

Endvidere har et flertal i Miljø- og Fødevarerklagenævnet lagt vægt på, at det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at placeringen af linjeventilstationer er valgt ud fra, at der skal være adgang til offentlig vej, samtidig med at placeringen skal overholde afstandskrav i forhold til class location-reglerne. Flertallet bemærker i øvrigt, at det fremgår af Miljøstyrelsens bemærkninger til klagen, at det på grund af transport af rør og mandskab ikke vil være hensigtsmæssigt, hvis bygherre skal anvende den eksisterende byggeplads ved klagers nabo.

Et mindretal (Pelle Andersen-Harrild) finder, at miljøkonsekvensrapporten ikke i tilstrækkeligt omfang indeholder en beskrivelse af de rimelige alternativer til projektet. Mindretallet har lagt vægt på, at det ikke er undersøgt i forbindelse med udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten, om det er muligt at forsyne Lolland-Falster med en anden energiform end gas.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker, at nævnet ikke kan tage stilling til, om en afgørelse, herunder valget mellem forskellige alternativer, er hensigtsmæssig. Miljøvurderingsreglerne fastlægger ikke i sig selv grænser for, hvad myndigheder kan beslutte af politiske, økonomiske eller andre grunde, men stiller alene krav til grundlaget for beslutningerne og til procedurerne herfor.

3.2.4. Ad 3) Trafik

Efter miljøvurderingslovens § 20, stk. 4, nr. 1, skal miljøkonsekvensrapporten på en passende måde påvise, beskrive og vurdere projektets væsentlige direkte og indirekte virkninger på blandt andet befolkningen og menneskers sundhed. Herunder skal der efter omstændighederne indgå oplysninger om trafik samt sikkerheden i forbindelse hermed.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Miljøstyrelsens vurdering efter miljøvurderingslovens § 24, stk. 1, hvorefter miljøkonsekvensrapporten opfylder lovens krav, for så vidt angår vurderingen af projektets trafikale påvirkning, herunder trafiksikkerhed, jf. § 20, stk. 4, nr. 1.

Ved vurderingen har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at det fremgår af § 25-tilladelsen, at det i miljøkonsekvensrapporten er beskrevet, at der ikke foretages ændringer i forhold til trafikken, der kan sænke trafikikkerheden eller øge risikoen for trafikuheld. Nævnet bemærker desuden, at det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der ikke etableres beplantning ud til vejen ved [a2], ligesom der ikke laves terrænændringer i forbindelse med linjeventilstationen, som kan blokere for udsynet. Nævnet har desuden lagt vægt på, at den trafikale påvirkning i driftsfasen vil være begrænset, hvor der alene vil være trafik i form af servicebiler til stationsanlæggene.

3.3. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Miljøstyrelsens afgørelse af 13. maj 2022 om § 25-tilladelse til en gasledning mellem Everdrup, Næstved Kommune, og Nakskov, Lolland Kommune.

---

[1] Lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet som ændret ved lov nr. 900 af 21. juni 2022 om ændring af museumsloven, lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet og forskellige andre love.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Regler om bl.a. krav til afstand mellem linjeventilstationerne og afstand til omgivelserne.

[5] Se herunder Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 14. december 2021 i sagsnr. 21/05337 og 21/05338.

Sag:

22/07155

Dato:

20. februar 2024.

Emner:

Miljøvurdering af ...

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) •
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)

Tilgængelighedserklæring (<https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk>)